

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godinu K 2.—, a na četvrt godinu K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i opevratništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Seka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijem dijelu po 20 fil. u oglašom 10 fil. Za oglaš, koji se više puta uvračuju, daje se znatan popust.

Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 15. siječnja 1908.

Broj 2.

Izložba.

Kako je već poznato, priredit će se ove godine u Samoboru gospodarska izložba za kotar samoborski. Da se pak ta izložba priredi tako, da bude korisna i časna tako za pojedine gospodare kao i za čitavi kotar, potrebno je, da se uzme u pretres pitanje, koju će svrhu imati izložba i kako će se da priredi?

Dobro priredjene izložbe, osobito pak regionalne izložbe, gdje je puno lakši prijedlog i ocjena pojedinih grana gospodarstva jednoga kraja, negoli u velikim zemaljskim izložbama, mogu biti za dotični prijedjel vrlo poučne. Takove izložbe pokazuju nam pojedine grane gospodarstva u kakovom se stepenu napretka nalaze, razjašnjaju nam, koja je grana gospodarstva napredovala, a koje su u napretku zastale. To nam pak daje pravac, da možemo prosuditi, što je treba učiniti, da pojedine grane unapredimo i da njihove proizvode učinimo sposobnima za opću trgovinu.

Ako se onda ide za tim ciljem, da se ova svrha i postigne, mora već iz toga gledišta ovakova izložba dotičnomu kraju biti od vanredne koristi.

Budući da je pak poznato, da imade Samobor, kao i ostali prijedjeli kotara, mnogo vrlo lijepe stoke, prekrasnog groždja, voća te izvrsnog vina, nema sumnje, da će imati izložba i direktne koristi za izložitelje. Mnogi će se nam spoznati sa njihovim lijepim i dobrim proizvodima, kojim dosada nije bila dana prilika, da ove upoznaju, da uvažavaju njihovu vrijednost za trgovinu.

Kako je Samobor blizu glavnog grada Zagreba, otkuda se imamo nadati većemu posjetu osobito u nedjelju, imala bi se urediti izložba

tako, da će učiniti ugodan utisak na svakog posjetilca izložbe.

U prvom redu moraju biti izložbeni predmeti prijegledni, da se može svaki posjetilac o samim izložbama lako orientirati. Zato bi bilo najbolje, da se voće, groždje i vino izloži po pojedinim prijedjelima ili općinama. Tako bi se moglo lako pregledati, koje se vrste groždja i voća uopće nalaze u dotičnom okolišu, te koje se vrste nalaze u većoj množini, što je sve za trgovce od velike važnosti.

Jer nam je pak poznato, da svaka vrsta groždja ili voća ne uspjeva u svakom kraju jednako, morao bi se sastati posebni odbor, koji bi imao pregledati i rasuditi, koja vrsta groždja i voća u pojedinim okolišima, s osobitim obzirom na trgovinu najbolje uspjeva, te koje se vrste mogu najbolje preporučiti za daljnje sadjenje.

I sa toga bi gledišta mogla izložba biti za izložitelje i druge gospodare od važnosti, jer bi se mogli uvjeriti koje vrste su najbolje za njihov kraj.

Da bi pak izložitelji mogli imati od izložbe i neposrednu korist, dobro bi bilo, da svaki izložitelj groždja, voća i vina, koji bi imao veću množinu tih proizvoda za prodati kod izložaka, označi, koliko imade od jedne ili druge vrste za prodati. To bi bilo važno za strane trgovce voća, groždja i vina, koji bi mogli odmah vidjeti, što i u kojoj množini bi mogli kupiti, te bi se tako lako u dogovor stavili sa prodavacima.

Da će izložbu pohoditi i strani trgovci voća groždja i vina, ako bi se zgodnim načinom upozorili na izložbu, može se sa sjegurnošću računati, jer se je izvoz hrvatskog vina, osobito pak groždja i voća u posljednjih godina vanredno podigao, te se upravo hrvatskom groždju i voću daje u trgovini prednost pred

ugarskim i talijanskim, radi boljega ukusa. Zato bi mogla upravo ova izložba mnogo doprinjeti k boljemu razvitku trgovine i izvozu groždja, voća i vina ovoga kraja.

Dabome da se izloženo vino na izložbi ne će moći davati kušati, a niti mogu pojedini izložitelji vina za čitavo vrijeme izložbe biti nazočni kod svojih izložaka. Da bi se pak mogli posjetioci izložbe, koji bi htjeli vino kupiti, u dogovor staviti, bilo bi potrebno, da se za izložbe jedan dan odredi na koji bi se moglo vino da kuša. Domaći, kao i vinski trgovci iz susjedne Kranjske i Štajerske morali bi se o tome obavijestiti. Kušanje i trgovina sa vinom mogla bi biti izvan izložbenih prostorija, te bi imao u tu svrhu prodavač donijeti staklenku vina za kušanje.

Najprikladniji dan zato bio bi dan prije izložbe stoke, gdje bi i trgovci vina, medju kojima ima i gospodara, imali priliku vidjeti stoku pa je eventualno i kupiti.

Vrlo bi lijepo mogla uspjeti izložba stoke. Da se ova može što ljepše prirediti, potrebno je, da se gospodari na vrijeme na to upozore, da stoku prama tomu hrane, i da lijepu i osobito rasplodnu stoku ne rasprodaju prije na sajmovima.

U tom pogledu bi mogao najviše učiniti kr. kot. veterinar sa članovima izložbenog pododbora u pojedinim općinama.

Bit će gospodara, koji će htjeti dotjerati stoke na izložbu ne samo zato, da se vidi kako stoku hrane, i da dobiju kakovo priznanje ili nagradu, već koji bi dotjerane komade htjeli i prodati. Da bi im se to omogućilo, shodno bi bilo, da se na dan izložbe stoke poslije dovršene ocjene i nagradjivanja stoke, što bi do podne moglo biti dovršeno, otvori javni sajam. Tako bi bila kr. zem. vladi, općinama, gospodarskim podružnicama, gospodarima i trgovcima

— pa dnevno! — A voljeli ga muškarci i zato, jer ih je Marko rado zamjenjivao u noćnim patrolama, a te su tako dosadne. A Marko bi rado čalabrkao selom u noći, ta naspavao bi se po danu, osobito kad nije bilo važnijeg mu posla.

Ta i patrolirati selom nije baš tako ni teško. Prodješ ovamo — onamo, zijevneš, nastoniš se ma na čiji lesu, uvučesh se ma u čiji sjenik, prospavaš čas, pa stvar u redu. A i tko bi cijelu noć hodio kroz selo — ta nije selo varoš.

Sjedi Marko u svom kućaru mili i prisluskuje, kad li će doći patrolci „kompanjoni“.

Tišina duboka vlada unaokolo, tek neko kašljanje začuje se iz daleka. — Bit će da je čas. Dignuo se Marko, uzme križ patrolski, spremi nešto u džep i nadje se pred kućom.

— E „dečoki“ ne bili cigareta?
— O i kako, baš smo ih željni!
— Pa nate — ina u mene toga!
Pošli selom gore dolje, stali, zapalili, pa će Marko:
— Ne bi li malko u onaj Vrbičev obiti štagalj, da počnemo.

— Pa možemo.
— E „dečoki“ ne bili malo, što daje toplinu i arcu i želucu?

— E borami bi, baš je valjana — kamo bismo i bez tog u toj studeni. Baš ti valja.

Nasta tišina . . . tek si u toj tišini mogao čuti tiho kao izdaleka hrkanje, slično pilenju mokra drva, „dečoki“ ležali u teškom, čvrstom snu. Marko se namršti, položi križ i dignu se. „Sokoli moji spavajte vi, a ja ću se uskoro vratiti . . .“

Na staru godinu.

Na visu drevnoga tornja
kazala stara se miču.
Ponoć je. Zvekeću čaše,
govori zanosni niču.

— Črna vas zastigla sreća
i život pozlaćen, dugi!
— Od srca želimo isto!
padaju u riječ drugi.

Do tog u ulici jednoj
kud plaze sablasne sjene,
raskričem, nečujno, tiho
do dvije se sastale žene.

Stušale objesnu buku,
što diže je ljudsko grlo,
sa čudnim je posmjehom jedna
spram grobišta ličezla hrio . . .

Bogomil Tešl.

Patrolci.

Teška jesenska magla sapela je zemlju, pa i selo ono malo, što tiho, beživotno leži tamo kraj gusta vrbika nedaleko rijeke. Selo porazbacano bez prava reda — ko jato prica kad se razdvaja — sa svojim pletovima — kucerima — spava. Spava selo snom vlačne pospane jesenske noći i nigdje svijetla ni za lijek — ni fičuk ni lavež, a ma ni glasak da čuješ. Ko pomrlo. Samo tamo kraj vrbika u uvall neznatnoj na osamini spazit ćeš neko svijetlo — više tinja no žga, više dimi no daje svijetla. Kućerak je to Marka Cvilibata, najamnika doseljenika ili kako ga selo zove: „želara“. — Pao Marko odnekuda — ni skrb ih, — pa se vlačio selom: ko jajčar, krpar, mešetar, jednom riječju, sve što jedno selo treba. Potpuni seoski novinar, filozof, ljekar, pa i mali banakar.

Bilo u Marka svega: i savjeta, i kojekatih ljekarija, kapljica čudotvornih, žganica za besanice, a bilo borami i sitniša. Zavoljeli ga ljudi, pa ga smjestili u neku zapuštenu seosku kovačnicu. Omasali je i opravili, pa kvartir valjan za zdrava i čila čovjeka — ko Marko što bje. A i treba, da ima svoje — neka živi s nama ko prijatelj, ko naš čovjek, kad nam je dobar.

Da nema njega, tko bi nama mamio ovamo Zagorce trgovce s puranima, glavnim prihodom sela. — O kako je samo teško s tim nesretnim puranima. — Cim pednu jesenske magloviće noći, ne možesh ih dosta načuvati. Ma da biš cijelu noć, odnest će ti ga ispred nosa. Pa onda to teško spremanje bilo u kuhinje, komore, ili ma kamo, izda se teško dođa. Uh to dođa

pružena najbolja prilika, da si nabave lijepe rasplodne i druge stoke.

Vrijeme izložbe određeno je za prvopolovinu mjeseca rujna. Kod izložbe mora se osobito gledati i na to, da bude za trajanja izložbe što više blagdana i nedjelja, jer se na takove dane može računati na najveći posjet.

U prvoj polovini rujna imademo od 6. do 13. rujna dvije nedjelje i jedan blagdan, za to bi bilo to vrijeme najprikladnije za izložbu. Moguće da će se to vrijeme činiti gdjekomu predugo, ali ako se uzme, da mora izložbeni odbor na nedjelje i blagdane posvetiti najviše pažnje posjetiocima, te nastojati, da im se prirede kakove zabave n. pr. koncerat, to ostane samo ostalih 5 dana odboru za ocjenjivanje i nagradjivanje groždja, voća, vina, povrća, za izložbu stoke i prokušanje i prodaju vina.

Da se pak izložba može dobro urediti te uspješno provesti, potrebno je prije svega čim veće učestvovanje gospodara kod izložbe. Ovi moraju imati pred očima to, da se tu radi o tome, kako bi se mogla trgovina gospodarskih proizvoda ovoga kraja podignuti, te pokazati, što se može u nas proizvoditi, te tako po-špješiti izvoz produkata, kao i to, da se izložba priredjuje jedino na korist gospodara samoborskoga kotara.

Budući da je izložba i njezino uredjenje postalo dosta važno pitanje za ovaj naš kraj, vrlo bi bilo zgodno, da se čuju u ovom cijeljenom listu i druga mnijenja o tome, jer bi se time povećao interes gospodara za izložbu, a izložbenom odboru dalo prilika, da odabere najzgodniji pravac, e bi ova izložba ispala ne samo na čast Samobora i kotara, nego i na korist izložitelja.

Fran Kuralt.

Izbor županijskih skupština.

Kako smo već javili, odredila je kr. županijska oblast, da se 4. o. m. obavi izbor dvojice županijskih skupština za kotar Samobor. U istu vrijeme obavljani su izbori i u drugim kotarima u području zagrebačke županije.

Za izbore županijskih skupština kod nas se običajno pokazivao mali interes. Glasao je redovno malen broj izbornika iz samog trgovišta, a neznatan i iz kotara.

Ovaj put bilo je nešto više zanimanja, ali je razmjerno prema broju sviju izbornika i taj put pristupilo na biralište još uvijek dosta malo izbornika. Glasalo je manje od jedne trećine sviju izbornika. Od 323 njih 98. Seljaka je najviše bilo iz Stupnika i Sv. Nedjelje.

Izboru je predsjedao vladin tajnik g. Dragan vit. Trnski, a povjerenicima bijahu gg. Cernovaky, Božo Depoik, Ivan Kučas i Josip Simončić.

Kandidati su bili: gg. dr. Milan Krištof, načelnik u Hrv. Stupniku, Ante Razum, posjednik, Oskar pl. Simić, župnik u Sv. Martinu Pod Okićem i Marko Vujnović, opć. načelnik u Sv. Nedjelji.

Poluglasni fičak dugi prodje selom, a tamo od druge strane iz gustog vrba oza se jeka. — I za čas dva vukle se selom tri crne čovječje sjene lagano tiho, ko na mačjim šapama. „Idemo tamo gore do Ružičevih, među ih u komoru, sa velikim oknom, a onda ćemo dolje na drugu stranu — sasna dolje, do Kuharevih, kod njih su u kuhinji — al laki je zapor . . .

Za pō se sata vratio Marko kompanjonima — viknuo ih imenom — rasvegao se, zievnuo glasno ko kerov kaku, zavapi:

— Za Boga dečoki — što radimo, mi spavamo a mogli bi žandari! Bilo bi globe ko pljeve. Lako za me, ja nemam ništa, ali važi . . .

— E Marko zlaćani, kad je tako slatko . . . pa koliko smo?

— Bit će pola sata.

— Ma kad drijem uhvati, drži te . . . ma ne možeš mu se oteti, pa ne možeš. —

Uzbunilo se cijelo selo, ko da gori . . . pa viči, nagadjaj, psuj, a najviše Marko cerlo se selom: „Pa upravo onda, kad sam ja na patroli, mora da su izginuli. E ulovit ću ga ja, hoću, vere mi hoću, ali onda zaprašiti ću mu, ma ni pisnut ne će.

— Ma bolan Marko, što se 'jutiš . . . pa tko će cijelomu selu patrolirati, — ko da ti sve možeš, neka ih čuvaju bolje!

Stj. Debeljak.

Od ovih dobiše:

Oskar pl. Simić 70 glasova

Ante Razum 66

Marko Vujnović 33 glasa

dr. M. Krištof 23

Prema tomu su bila izabrana prva dvojica županijskim skupštinama.

Domće vijesti.

Izborne saborske listine. Na temelju zakona od 29. rujna 1888. i od 16. srpnja 1881. ob izbornom redu za sabor kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije sastavilo je trgovišno poglavarstvo u Samoboru potrebite iskaze te ih sa stalnim izbornim listinama izložilo kroz osam dana i to od 4. do 11. siječnja t. g. na javni uvid.

U stalnoj listini izbornika općine Samobor upisano je 113 izbornika. Brisano ih je uslijed preseljenja premještaja, smrti itd. 14; a onih, koji se imaju uvrstiti u izborne listine imade 11.

Do zakonitog roka stigle su dvije reklamacije. O ovim dvjema reklamacijama odlučit će reklamacioni odbor u svojoj idućoj sjednici, koja će se održati akorih dana.

Upraviteljem župe u Kotarima postao je um. župnik Levin pl. Kolay. — Bio je dulje vremena župnikom u Slavetiću, kotara jastrebarskoga.

Za Šmidhenov spomenik. Naša mladost već je jednom darovala znatnu svotu za Šmidhenov spomenik i mi smo to sa zadovoljstvom zabilježili. Za posljednje zabave sportskog kluba „Šišmiš“ opet je sabrao 40 K za ovu svrhu i to prigodom zdravice dra. Juratovića članovima „Šišmiša“. Veseli nas, da naši mladi ljudi prednjače u sabiranju za spomenik mužu, kojemu Samobor ima da zahvali velik dio svog napretka i razvitka. Ovo je čin lokalnog patriotizma, koji se sam sobom hvati.

I naši sinovi, koji ne nastavaju u Samoboru, sjete se višeput ove svrhe, pa smo već imali prigode da donesemo više prinosa. I taj put nam šalje samoborac g. Franjo Tomšetić 9 K, koji su sabrani u svalovima g. Antun Budija na Lačini prigodom zdravice Samoborcima.

U gostioni Švarić, dočekav novu godinu 1908. sabrala „Jeka“ 5 K.

Ukupno do danas unišlo sa kamati 311 K 50 fil.

Austro-ugaraka banka i naša općina. Naša općina dostavila je od 1. kolovoza do konca studenoga prošle godine poreznom uredu u Zagrebu oko 2200 K i to u samim komadima po 1 i 2 fil. Austro-ugaraka banka kod koje porezni ured izmjenjuje novac izjavila je, da joj je to „napadno“, da baš samoborska općina otprema tolik novac od bronce, kao nijedna druga. Na osnovu toga došao je vladin nalog, da se izvidi, otkuda općini tolik broncani novac.

Općina je odgovorila: od trgovaca, krčmara, pečenjara, pekara i medicara, koji dobivaju najviše sitniša, pa s njim uplaćuju svoje daće kod općine.

Promet na samoborskoj željeznici. Mjeseca listopada 1907. unišlo je 10.469 kruna prama 9.510 K u godini 1906. — Do konca listopada 1907. unišlo je svega skupa 99.929 K, dočim je u isto doba g. 1906. unišlo 97.857 kruna.

† Koloman Dočkal, trgovac i posjednik u Zlataru i vlasnik tuče na našem trgu Leopolda Salvatera, umro je nakon kratke i teške bolesti u 51. godini života dne 3. o. m. Ostavlja udovu i sedmero djece. Pokojnik je bio u rodbinskoj svezi sa više naših građanskih obitelji. Bio je preplatnikom našega glasila od početka njegova izlaženja.

Vrijednom pokojniku bila laka zemlja!

† O. Kalasancije Margreiter. Dne 6. o. m. umro je u ovdšnjem franjevačkom samostanu nakon duljega poboljevanja o. Kalasancije Margreiter, vikar, u dobi od 76. godina. Rodio se u Istri u Kranjskoj g. 1832., za svećenika je zaređen 1858.

Da ga nije prestigla nesmiljena smrt, bio bi ove godine u rujnu služio zlatnu misu, koju je on tako žudjeno iščekivao.

Kroz ovo 50 godina svoga misništva službovao je najprije u samostanu u Pazinu u Istri, gdje je i učiteljovao, zatim u Samoboru kroz više godina. Odovuda je preinješen u Jasku, a napokon na vlastitu molbu došao opet u Samobor, gdje je boravio u svem 30 godina. Pokojnik je bio uzoran svećenik, blage čudi i radi toga poštivan od svakoga, koji ga je poznavao.

Samobor je ljubio kao svoje rođeno mjesto, pa je i ovdje našao svoje pokojiste. Bila mu čama uspomena i laka hrvatska zemlja.

Dr. B.

† Barbara Obad, umrla je 11. o. m. nakon kratke i teške bolesti u 75. godini svoga života, te je uz znatno učestvo općinstva pokopana na ovdšnjem župnom groblju.

Opće poznatu ovu staricu i samoborsku građanku oplakuju dva sina. Laka joj zemlja!

Regulacija potoka Rakovice. Pišu nam iz Sv. Nedjelje: Naši posjednici uvelike su zadovoljni s regulacijom potoka Rakovice, koja je u području ove općine već dovršena, te se sada nastavlja prema selu

Rakovici. Obale novoiskopanoga korita tako su visoke, da je za dulje vremena isključena svaka poplava za okolišna zemljišta. Doprinosi naših općinara bili su za ista veliki, ali će se ove novčane žrtve lako zaboraviti kraj znatne probiti, koju će imati žitelji od ove regulacije.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ priredilo je dne 6. o. m. vrlo uspješnu zabavu s koncertom i diletantskom predstavom. Koncert je započeo Ouvertirom „Edelgrund“ od Bednarša, koju je vojna glazba izvela s najvećom preciznošću. Jednako je odsvirala na općeno zadovoljstvo i ostale svoje programne tačke.

Velik je užitek priredio općinstvu g. stud. Juris Milan Reizer, koga smo već imali višeput prilike slušati, a svaki r: je puta zadivio i svojim shvaćanjem teških kompozicija i svojom vanrednom tehnikom. U duetu s g. Jagićem pokazao je opsežno i svježe grlo. G. stud. Jur. Jagić, koji je dobrohotno gostovao, pobudio je osobitu dopadnost svojim sjčajnim, čistim i dobro školanim glasom. Veselio bi nas, da ga možemo i višeput vidjeti na našim koncertima.

Diletantska predstava („Zaboravljen gost“), u kojoj sudjelovahu gdjica Julka Levak i g. Ranko Buzina, puno je pridonijela cjelokupnom uspjehu „Jekine“ zabave. Gdjica Levak igra vrlo lijepo, a velikim razumijevanjem, prirodno i sa puno života. Učinila je najbolji utisak na publiku kao što i svagda, kad se pojavljuje na našoj pozornici. Primila je od „Jeka“ prekrasnu kitu cvijeća u znak priznanja i zahvale. G. Buzina pobudio je svojom komikom beru smijeha i elektriziravao općinstvo. On je naš stari znanac i vrni diletant na pozorišnim daskama.

Zborovi „Jeka“ bljahu dobro uvježbani, pa su se istakli kako u dinamici, tako i u najnježnijim miansema. Počle koncerta bio je animiran ples. Potrajao je do rane zore.

Izložba. Poznati i uvaženi gospodarski stručnjak g. Fran Kuralt napisao je za naš list članak o gospodarskoj izložbi, u kome je izložio svoje lijepe misli o ovome predmetu. Ovaj vrlo poučan članak donosimo u današnjem našem listu. — G. Kuralt, koji slovi i sa svog stručnjačkog znanja i sa opsežna iskustva na polju gospodarstva, obećao nam je i u buduću svoju pomoć, te će — uz našeg revnog izvjestitelja g. Česara — i on po koji put progovoriti u našem listu o pitanjima, koja su važna za naše gospodare.

Gospodarski dio našega lista, što će ga ispunjati ova dva odlična stručnjaka, — možemo s ponosom reći — služio bi na čast i mnogo većim listovima od našega, a naši čitači-gospodari naći će u našem listu doista sve, što im je nužno u radu oko unapređivanja njihova gospodarstva.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru bile su od 1. do 15. o. m. dosta nepovoljne. Zaraznih bolesti doduše nije bilo, ali se u velikoj mjeri pokazale katari pluća i crijeva uslijed nahlade. Opažalo se vrlo mnogo upale pluća i porebrice; u posljednje vrijeme pojavila se u dosta jakoj mjeri influenca. Moglo se vidjeti čitavih porodica, u kojima su svi članovi oboljeli od pomenute bolesti. Dr. J.

Nadjen sat. Na Novu godinu nadjen je u Samoboru srebrni sat sa lancem. Vlasnik sata neka se javi trgovišnomu poglavarstvu, gdje se nadjeni predmet nalazi u pohrani.

Zaplijenjena jaja. Dne 5. o. m. prekrupčivna je naša žena iz sv. nedjeljske okoline jaja na trgu. To opazi stražar Viktor Matečić, koji ženu uspi, a jaja zaplijeni i odnese u trgovišno straharstvo, gdje su se nalazili i drugi strahari. Matečić je jaja oprazno stavio na krevet, da ih prebroji. Ali s tim se nije htjela da složi seljanka već počela vikati i smijevali jaja na-trag. Videti, da je sav sjedin bijes usmislila, uz poznat košaru i zamahne njome prema jajima boćeci ih zgnječiti. Strahari su bili u očajnoj pogodi, da će dobiti „Eterapsa“ na krevetu, pa nakon opomene teturabe ratobornu ženu na hodnik, da tamo čeka na predslanje. No ova nije htjela da čeka, već odmagli, pa tako se ni danas ne zna za njezino ime. Jaja su sveđutim prodana na javnoj dražbi za 2 K 40 fil.

Poljoprivrednom društvu u Sv. Nedjelji. Kr. zem. vlada podijelila je ovomu društvu 300 K potpore kao pripomoć za zabavu gasilackih sprava. 11. o. m. održan je sastanak prv. odbora i sastupnika žitelja, da se stvori zaključak o namakmoću još potrebnih svote. Odlučeno je sabirati dobrovoljne prinose, pa je odmah sakupljeno 110 K. — Društvena glavnica imati do sada u svem 380 K.

Šrobanje za ovogodišnje novčano obavljanje je pretrajalo za Slav kotar kod kot. obitelji u Samoboru. — Posljednji je brojni broj 281, jer je teško i novih stavni obveznika.

Noćna straža. Kako je poznato, dogodilo se na prošlim dana u krajnjem dijelu Šmidhenovih ulice brojne krađe parači, provala u vili Gabričevu itd. Tom cilcom ide samajaka čista, i na ovoj u večernje doba zastajkuje razni nepoznatih individuali, pa bi bilo opravdano, da redarstvena straža i tamo do tvornice opetka svoja noćna straža nastavi i potonjom službu vrši na bi li se što u trag osobama pogubljenim po tuđi imetak. Apelujemo u tom pogledu sa evidencijom tog. načelnika, to više, što je sada namješteno 6 strahara.

Vite građana iz „Halaburčaka“

Nadjen utopljenik. Prije punih pet nedjelja dana išeznuo je netragom seljak Josip Babić, 50 god. star iz Gradne. Naslućivalo se već onda, da je valjda u pijanom stanju pao u vodu, te se utopio.

Dne 12. o. m. opazje dječaci Miško Husta i Stefan Antolić, čuvajući svinje na paši na uloku Gradne u Savu u selu Savračaku kod Svinjaričke potpuno smrzu lješinu, u kojoj su odmah seljani prepoznali Josipa Babića.

Josip Babić rodom je iz Brdovca, te se prihenio u Gradnu. Za kratko vrijeme prorajtao sav imetak svoje žene; bio je notorni i nepopravljivi pijanica. Pred kratko vrijeme prodao je kuću i zemljište te si pridržao samo pravo dosmrtnoga stanovanja. Iz Samobora vraćao se redovito potpuno pijan. Ovaj ga put zadesila nesreća, utopio se u malenoj Gradni, koja ga dovukla sve do Save.

Lješina je nadjena u sasna smrznom stanju, te se crte lica mogle veoma dobro raspoznati. Liječnik, izaslan od kr. kot oblasti na lice mjesta, ustanovio je nesreću utopljenja te dao lješinu pokopati.

Kradja u Beotovu. Noću od 6.—7. siječnja izvedena je kod Antuna Dečkaka kradja masti. Odnosena mu je sa tavana kanta masti od 50 kg i jedna šunka. Istraga je u tečaju, ali do danas nije pošlo za rukom pronaći teta.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo „Jeka“ pozivlje ovime sve svoje zasne utemeljitelje, podupirajuće i izvršujuće članove na svoju XXXII redovitu glavnu skupštinu, koju će održati dne 26. siječnja t. g. u trgovačkoj vijećnici u 3 sata poslije podne, da riješi sljedeći dnevi red: 1. Pozdrav predsjednikov. 2. Izvještaj tajnikov. 3. Izvještaj blagajnikov. 4. Apsolutorij starom odboru. 5. Izbor novoga odbora. 6. Eventualija.

Izvršujući članovi „Jeka“ pozivlju se na tačan pozazak pokusa počevši od 15. t. mj.

Alkohol i djeca.

Znanstvenim je dokazima utvrđena štetnost alkohola po ljudski organizam. Protiv pretjerana užitka alkohola diže se danas ljudsko društvo pokazujući na štetne posljedice njegova uživanja. No dok se umjereni užitak žestokih pića kod odraslih daje protumčiti, upravo je ružno, odvratno i od goleme nesreće, kad se danas već i djeca priučavaju na ovako uživanje, pak i u njihovoj najnježnijoj dobi.

Ovo podavanje alkohola nekako djeci, mora da rodi s užasnim posljedicama za čitave ljudske generacije, a kad se to znade, onda je zaista dužnost svih faktora, koji u tome vode rječ, da ovomu zlu što prije na put stanu.

Naročito su roditelji dužni, da se ostave zla običaja, po kome oni svoju djecu naučavaju već zarana na alkohol. A treba i to, da se ovaki roditelji upute, kako je alkohol veliko zlo, i kako oni u skrbi za dobro djeteta, upravo odbijaju njegovu mladost i zdravlje.

Mnogi i ne vjeruju, koliko ima i u nas toga zla. Školskoj djeci pružaju kod nas neki roditelji sjuro rahlje, da lakše podnesu naporan put do škole, a valjda i stoga, da budu živije pameti, u koju će se lakše otisnuti školska nauka i...

U stanju smo navesti i neke žalosne podatke, koji se tiču ovoga pitanja.

U jednom pučkom samoborske škole, konstatovano je da od 30 učenika 8 od njih pije redovno svaki dan rakiju. Roditelji ih otpustaju u školu, a mjesto zajutarka dobijaju čašicu rahlje.

Pet dječaka se javila, koji pije rahlje po više puta, naime na dane, kad imaju roditelji novaca, da je kupi.

To su djeca od najveće česti od siromašnih roditelja, koji naravno misle, da time dobro čine svomu djetetu, a onamo mu traju mozak i uništavaju njezine živce.

Prigledom opazujemo, da su ova djeca, što silvaju dnevno rahlje najviše sa majkom, očinom zlu, a o kakvom očim napretku nema ni govora.

Ove smo primjere naveli kao napjeh, ali da toga ima i po drugim pučkim, pa i u veći mjesti, to nam se može tek zamisliti.

Škola se ovaj naša škola, da ovako zlo ispravi, ali dakako da ga nije lakše nego da zlo.

Nedavno je i ispravnim očim razmatranje sa čitavim „pučkim“, koje je razmatranje među školskim učiteljima, i kojim se može dobiti redoviti od podavanja žestokih pića ovoj djeci. Članovi potječu iz puč. kot. odbora, a spominje se na majke, koje se takle valja šikati u domaćim kućama djeteta.

„Pučkim“ odborom razmatra se, koje rahlje otpustiti u savršenoj ovoj pučkoj općini:

Majke! Ako imate dobro volju djetu, ako vam je stalo, da se vaše djeca ispravno i dobro odgojite, ako vam je do toga, da ostanu zdravi i čisti, da se odale u životu i da dožive veliku starost, ako imate, da poznate dobit i veliki broj djece i da se njihovo sreće pomisli voditi, a vi im se dođe na pje vinski, ni piva, ni rahlje, ni šljivovica, roma, gvirca

itd. Dajte im mjesto toga vode, mlijeka, šerbeta, voća voćnih sokova. Majke ne dajte djeci alkoholičnih pića. Na mladima svijet ostaje!

PROSVJETA.

Primili smo:

Rudolfo Franjin Magjer: Zapisci sa sela. Pri-povijesti knjiga prva. — Mladi književnik Magjer opet je izdao jednu knjigu pod gornjim natpisom. Zbirka je to od 27 uspješnih crtica, koje su bile uvrštene u raznim časopisima, a neke i u našem listu, pa su već onda pobudile pažnju čitaličkih krugova. Sada ih je pisac skupio i predaje ih javnosti u vrlo ukusnoj knjizi, koja osim toga obiluje izvornim crtežima, drvorezima i autotipijama po fotografskim snimcima od Renarića, Valića, Bečića i Anschaua. Ima tu vrlo zgodnih stvarca što nam ih Magjer poklanja u svojoj knjizi, koje pokazuju lijep talentat u piscu i koje će se sa zanimanjem čitati. Uvod je „Zapiscima sa sela“ napisao slovenski književnik i poznati propagator hrvatsko-slovenske uzajamnosti dr. Fran Iščić.

Maleme su to slike i različite vrijednosti — piše Iščić — iz kojih se vidi prelijepi dar za opisivanje situacija, raspoloženja, za druženje slika iz spoljašnjeg i unutrašnjeg života.

„Zapiske sa sela“ toplo preporučujemo našim čitačima i knjižnicama. Magjer je revni suradnik našega lokalnoga glasila, koji je mnogi put ispunio stupce našega listona, pa bi valjalo, da ga i naši sugradjani podupru u njegovom književnom nastojanju.

Knjizi je cijena broj K 150; uvezanoj K 250. Naručuju se kod pisca u Valpovu.

„Vatrogasni vijesnik“. Izšao je 1. broj ovoga glasila „Hrv.-slav. vatrogasne zajednice“ u proširenom opsegu i s obilnim sadržajem. Tu nalazimo ponajprije uvodnik „O novoj godini“, u kome se ističe potreba vatr. zakona, te pjesma „Požar“, — oboje iz pera hrv. književnika i vatrogasca Bogumila Tonija. Zanimljiv je ali nedovršen članak „Hrvatski plemići gasioci vatre pred 50 godina“, koji potječe od pok. prvaka vatrogastva Ojere Deželića, a nadjen je u njegovoj književnoj ostavštini.

Urednik lista i vatrog. stručnjak Mirko Kolaric napisao je za ovaj broj članak: „Koji je uzrok naza-davanju našega vatrogastva“, u kome živim bojama crta stanje požarništva u domovini. — Još se u ovome broju redaju: „Požarne pogibelji“, „Vatrobriani i gasilački red grada Zemuna“, „Tehničke bilješke“, brojne „Požarne vijesti“, „Književnost“ i „Listak“.

Upozorujemo i ovom zgodom sve vatrogasne kruzove kao i prijatelje humane institucije vatrog društva na ovaj jedini naš stručni vatrogasni list, koji izlazi 2 put na mjesec, a cijena mu je 8 K godišnje. — Vatrogasci u Zajednici udruženih društava, koja su pretplatnici „Viestnika“ dobivaju list iznimno za 2 K na godinu.

„Sv. Cecilija“ smatra za crkvenu glazbu. Ova smotra za crkvenu glazbu stupa u drugo godišnje svoga života. Sada je izšao svezak sa obilnim sadržajem. Kako je to jedini list za crkvenu glazbu u hrvatskim zemljama, a vrano je uređivan, zaslužuje svaku potporu. Vrijednost listu povećavaju lijepi glazbeni priloz. I ove će godine „Sv. Cecilija“ uz obilje rasprava i poučnih članaka donesti mnogo crkvenih pjesama i preludija za orgulje, što će dobro doći našim orguljašima. Apelujemo na sve prijatelje crkvene glazbe, da podupru pretplatom „Sv. Ceciliju“. Naročito se obraćamo na naše hrvatsko svećenstvo i učiteljstvo. Ne bi smjelo biti župnog ni školskog arhiva ili knjižnice bez „Sv. Cecilije“, jer ona donosi ispravu jednu veliku prazninu u našoj crkvenoj glazbi. Pretplata je 5 K na godinu, za djeke samo 3 K, a šalje se na Upravu „Sv. Cecilije“, Zagreb, Markov trg 5.

Pokladna kronika.

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Samoboru priredilo je svoj ovogodišnji ples sa tombolom na 16. veljače. Damai poslije već su razasli, a došla je i doba za održavanje tombola. Od ovoga nas plesa otišli su par para, a zanimanje za nj općeno se otopilo. I ples je, da se savršeno ovo čovjekoljubivo društvo, koje pripada u pomoć čovjeku, kad ga zastigne požarna nesreća i nepogoda, da mu uništi rodjeni dom. Zanimljivo je i zanimljivo, da su uništi rodjeni dom. Zanimljivo je i zanimljivo, da su uništi rodjeni dom. Zanimljivo je i zanimljivo, da su uništi rodjeni dom.

Na plesu ovoga glasa e. kr. pjevačke pukovnije br. 16. iz Zagreba. Darovi sa tombola primaju se sa zadovoljenjem. Uzniman od osoba i K, od obitelji 2 K. Od plesnoga stanaće općina sa jedino izvršujući članovi.

Pokladna smotranja i knjižnica u Samoboru se će održati na mjesecima ove godine za prijašnjim pokladama. Prvoćija našim zalozu za svoje članove i članovima predložena. Ili da to opet jedna od naših zalozu, koje se poznaju sa svoje veselošću i ugodno, dobrotom raspoloženja, koje može da vlada svojom dobrotom i ljubavlju.

Ples, pak „Sv. Cecilije“ pjesma“ koja diže srca i unjeva oduševljenje, razoragat će mladost, koja

je sklona zabavi ove vrste. Bit će i tombola, za koju se po običaju primaju darovi kao što su: „pečene purice i racice, makar baš i koja šunka ili flaša dobrega vina i šljivovice, da ne bude nikomu krivice“.

Ova društvena zabava održat će se ove godine na Svijećnicu, 2. veljače.

Obrotničko-radničko društvo „Napredak“ u Samoboru priredjuje dne 16. veljače svoj ovogodišnji ples sa tombolom u dvorani gostionice kod „Grada Trsta“. Na plesu svira kr. domobranska glazba iz Zagreba. Članovi društva ne plaćaju ulaznine, nećianovi plaćaju 1 K po osobi, a od obitelji 2 K.

Društvo, koje podupire u bolesti svoje članove i njihove obitelji, nada se opravdano da će ga građanstvo poduprijeti i u što većem broju pohoditi zabavu, od koje je čisti prihod namijenjen bolesničkoj blagajnici. — Lane nije društvo priredilo plesa radi smrti svoga pokrovitelja pok. Fileusa Jurčića. Sada je društveni pokrovitelj g. dr. Gjuro Horvat.

Vojno-veteransko društvo bana Jelčića ne će ove godine prirediti svoj ples na Svijećnicu, kako to već dugi niz godina čini. Uza sve nastojanje nije mu pošlo za rukom, da za taj dan dobije glazbu, pak će stoga ovogodišnji ples naših veterana biti 23 veljače. Ples će biti po običaju krabuljan, a spojen sa šaljivom tombolom. I na ovoj će zabavi svirati domobranska glazba iz Zagreba.

Kako društvo daje potpore u bolesti svojim članovima, nade je, da će se njegovu pozivu odazvati općinstvo i što brojnije prisustvovati zabavi. Veteranski je ples poznat sa svoga anima, pa će živahan biti jamčno i ove godine.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ obradovat će naše građanstvo još jednom zabavom. Ta će biti na pokladni ponedjeljak, da budu tako ovogodišnje poklade dostojno završene. „Jekine“ zabave poznate su sa svoje uspješnosti, pa nema sumnje, da će i ova obilovati i lijepom pjesmom i zgodnim šalama, što će sve pružiti na pretek užitka našem građanstvu. O ovoj zabavi bit će još govora, a donijet ćemo za vremena i detaljni program.

Gospodarstvo.

Uprava podružnice smatra za ugodnu dužnost i ovim putem objaviti cijenjenim članovima, da će svi članovi — i oni drugog razreda — koji su dosad primali „Seoski gospodar“ odsada dobivati kao i članovi prvoga razreda dva puta na mjesec novine „Gospodarski list“. Ova će biti od nove godine još i znatno proširen.

A da budu članovi mogli redovito primati novine pobrinula se uprava, da će se odsele dostavljati novine članovima poštom i to svakome posebice na njegovu adresu.

Ako je ikome potrebno, da što više čita i teži za znanjem i napretkom, to je upravo gospodaru!

Dan danas sav svijet teži za prosvjetom. Pojedine države sve moguće poduzimaju, da što više podignu svoje narodno gospodarstvo, trgovinu i industriju.

Ni mi Hrvati ne smijemo ni u čem da zaostanemo, ako hoćemo, da budemo slobodni, a ne tuđi robovi.

Članovi, koji još nijesu podigli gospodarski kalendar za godinu 1908., neka izvole poslati po nj.

P. Cesar, tajnik Gospodarske podružnice.

Čuvanje praznih bačava. Čuvanju se praznih bačava posvećuje obično premalo pažnje. Zato se često događa, da se u vinu opažaju razne pogriješke, koje je ono zadobilo uslijed loše bačve. Malo je vinogradara, koji nijesu to iskusili.

Najčešće biva, da vino dobije tek po plijesni, što ga je vino pretočeno u plijesnivu bačvu navuklo na sebe. Ovakovo vino, koje ima tek i začah po plijesni, ne da se unovčiti, jer mu je tek neugodan, pače odvratan.

Ako se ova pogriješka i daje odstraniti iz vina, ono je ipak izgubilo na svojoj dohoti.

Još je po stoput gore, ako je bačva zasićena octenim glijivicama, koje mogu prouzročiti ciktutost vina, a ovo je jedna od najgorih njegovih bolesti.

Zato je vrlo loš običaj — koji se može ljuto osvetiti, što gdjekoji običavaju ostavljati na dnu bačve po jedan škol vina, kako bi tobože lagav zadržao i dalje što jači vinski miris. Ovo se vino redovito posve uzoci, a kako je vino promoćilo duboko u drvo, to je drvo bačve duboko zasićeno octenim bakterijama.

Bačvu pak koja je jače uzocena vrlo je teško moći tako dobro oprati, a da ne bi zaostala u drvu klica ove bolesti. Ni jače isparivanje sa vrtlom parom s pomoću stroja nije uvijek kadro potpuno uništiti rečene glijivice.

Najbolje je, da bačvu kad smo je ispraznili dobro isperemo vodom, zatim je ostavimo 2—3 dana otvorenu, da se osuši, a onda je zasumporimo i dobro zatvorimo. Najmanje svaka dva mjeseca moramo bačvu otvoriti, pregledati i ponovo je zasumporiti. Osobito u pivnicama, koje su vlažne, valja paziti na to.

Bačve valja i izvana čisto držati, jer inače može plijesan, koja se lako uhvati bačve, prouzročiti trulež drva, a bačva se prije vremena raspade i propadne, što je velika šteta.

P. C—r.

Čast mi je javiti mojim cijenjenim mušterijama da ću preko zime biti odsutna, te će za to vrijeme moj posao biti zatvoren, a u proljeće, kad se vratim opet ću se javiti i preporučiti se za daljnje povjerenje kojim me je sl. općinstvo dosada počašćivalo.

Sa odličnim poštovanjem.

Mei. Vuja

SKLADIŠTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Kretanje ž. i z. vlakova mjeseca siječnja.

Iz Samobora u Zagreb: u 6 i 10 sati jutrom, u 1:30 po podne, i u 7 sati uveče.

Iz Zagreba u Samobor: u 8 i 11:45 prije podne, u 3 poslije podne, i u 7:03 uveče.

I. hrv. tvornica štapova

baruna Alnech-a u Bregani

kupuje bukova, grabrova i javorova glatka, ravna, 30 do 80 cm. debela, 2—4 metra duga stabla i plaća povoljne cijene.

Za proizvod štapova kupuje u svakoj količini kestenove, jasenove, svibove, drenove i lijeskove ravne štapove (štile). Pobliza uputa i pogodba kod Ravnateljstva tvornice štapova u Bregani kraj Samobora.

Broj 83 ex 1908.

OGLAS.

Gospodarima kuća na znanje

Zaključkom XIX tim sjednice od 4. veljače 1905. izdalo je trgovišno zastupstvo na temelju § 26. toč. 7. zak. čl. XVI. 1870. o uređenju općina i trgovišta, radi uzdržavanja sigurnosti prolaza i otklonjenja pogibeji koja prijete općinstvu od snijega i poledice ovu mjesno-redarstvenu naredbu:

1.) Svaki gospodar i svaki upravitelj kuće ili zemljišta uz kojega javni prolaz vodi, imade, kada bude snijega, pločnik ili stazu uzduž kuće ili zemljišta odmah od snijega očistiti i pepelom ili piljevinom posuti. Jednakim načinom imade pločnik posipati i onda, kad bude samo poledice.

Pločnici i staze imadu se očistiti i posuti do taracanog jarka (rigola), a gdje ovoga ne ima u širini od 2 metra.

2.) Kada noću snijeg zapane ili se poledica načini, imade se spomenuto očišćenje i posipavanje izvršiti najkasnije do 8 i po sati u jutro, kada pak snijeg danju pada ili se poledica danju načini, imade se taj posao izvršiti odmah čim potreba nastane, pa i povise puta tako, da pločnici i staze uvijek za siguran prolaz prikladne budu.

3.) Smrznuti snijeg i led ne smije se na pločniku sjekirama ili drugim oštrim orudjem sjeći, već zgodnim orudjem strugati tako da se pločnik ne oštećuje.

4.) Snijeg i led, koji se iz dvorišta izvaža, ne smije se istovarivati na ceste i ulice, već izvan trgovišta uzduž okrajaka širokih opć. putina.

5.) Zabranjuje se bacati ili istovariti snijeg i led u potočna korita.

6.) Budući da su krovovi zgrada gdjekada preopterećeni snijegom te stanovnicima kuća i prolaznicima prijete velika pogibao od nenadanoga rušenja snijega kao i od eventualnoga rušenja preopterećenih krovova, pozivaju se gospodari i upravitelji zgrada da takovom prilikom bezodvlačno ruše sa krovova prekomjerno nakladani snijeg i da za vrijeme obavljanja ovoga posla postave pred zgradama vidljive znakove za sigurnost prolazećega općinstva.

7.) Pod toč. 1. i 2. ovoga proglašenja naložene radnje, izvest će trgovišno poglavarstvo na trošak dotičnih gospodara, ako je oni pravodobno ne izvrše.

8.) Prekršitelji i nehajnici ovih odredaba i zabrana kaznit će se po § 7 i 11 ces. naredbe od 20. 4. 1854. globom od 2 do 100 Kr. ili zatvorom od 6 sati do 14 dana, te će se po § 5. naredbe pritegnuti na podmirenje troškova nastalih kroz ovršno izvedenje radnja, koje su propustili izvršiti.

Poglavarstvo slab. i kr. pov. trgovišta.

Samobor, 12 siječnja 1908.

Načelnik:

Čop

OGLAS.

Od posjeda Giznik i Zagrebčica prodat će se pojedine čestice

svake srijede

u poslovnici gospoštije u Gizniku u 9 sati prije podne, a prodat će se čestice u općinama

Domaslovec-Strmec-Sv. Nedjelja,

iza toga

dva mlina, jedna kuća i vrt u Samoboru pri Gradni i cijela Čarda blizu Hrastine.

Gospoštija Giznik.

Gostionica

„Kraljici prirode“

(Vila Eduard Presečki)

nalazi se u čarobnom Anin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepu i zabavu. — Divotni vidici pružaju gostima vanredan užitak. — Svježi gorski uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepu gostiju:

izvršno domaće vino iz vlastitih vinograda, kao i svježe ožujsko pivo, dobiju se sve vrste

toplili i hladnih jela

kao i sir Ementhalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, mastac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se janjetina, odojak, tepo želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći najave usmeno, a strani pismeno u Šmidhenovoj ulici broj 4.